

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

მეაბჯრეთუხუცესი

მეაბჯრეთუხუცესი, მეფის კარის მაღალი რანგის სამხედრო მოხელე ფეოდალურ საქართველოში, აბჯარ-საჭურვლის მთავარი გამგე, მეაბჯრეთა უფროსი. ემორჩილებოდა ამილახორს.

მ., როგორც მაღალი რანგის სამხედრო მოხელე, გვხვდება XIII ს. ძეგლში „მეფედ კურთხევის განგება“ (ივ. ჯავახიშვილის მოსაზრებით, მეფეთა კურთხევის თავდაპირველი „განგება“ უფრო ადრე, XII-XIII სს-მდე უნდა ყოფილიყო შედგენილი), რ-ის მიხედვით მეფეს კურთხევის დროს ახლდნენ მაღალი რანგის მოხელეები: მარცხენა მხრიდან მიუყვებოდნენ სამოქალაქო და „საქვეყნოდ გამრიგე“ მოხელეები, პირველ რიგში – ჭყონდიდელი და ათაბაგი; მარჯვენა მხრიდან კი – სამხედრო უწყების წარმომადგენლები – ამირსპასალარი, ამილახორი და მ. მ. მეფის ამალაში ეზოთუხუცესსა და ჩუნჩერახთან ერთად იმყოფებოდა. იგი სამეფო ფარს, ლახტს, ქარქაშს ატარებდა და უშუალოდ მეფის უკან იდგა.

ლიტ.: ჯ ა ვ ა ხ ი შ ვ ი ლ ი ივ., ქართული სამართლის ისტორია, წგ. 2, თბ., 1982 (თხზ. თორმეტ ტომად, ტ. 6).

ი. უჭმაჭურიძე.
